

جغرافیای سیاسی گفتمان وحدت را محقق می‌سازد/ بسیاری از سوء تفاهات میان مسلمانان ناشی از عدم آگاهی از یکدیگر است

هفدهمین جلسه از سلسله نشست های تخصصی "امت همدل" به منظور نقد و بررسی الگوی مفهومی امت واحد اسلامی و تشکیل اتحادیه کشورهای اسلامی برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، هفدهمین جلسه از سلسله نشست های تخصصی "امت همدل" به منظور نقد و بررسی الگوی مفهومی امت واحد اسلامی و تشکیل اتحادیه کشورهای اسلامی برگزار شد.

افشین متقی، عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی در این نشست اظهار داشت: برای پیوند زدن یک رشته دانشگاهی مثل جغرافیای سیاسی با حوزه کلانی به نام تقریب مذاهب اسلامی در ابتدا باید نقاط اشتراک را میان این دو پیدا کنیم تا بتوانیم این دو حوزه را به یکدیگر پیوند دهیم.

وی افزود: در ادبیات جغرافیای سیاسی از واژه همگرایی و تعامل استفاده شده است و مطالعات عمیقی هم در این زمینه انجام شده است.

متقی تصریح کرد: زمانیکه بخواهیم به واکاوی ارتباط میان تقریب مذاهب اسلامی و جغرافیای سیاسی بپردازیم می‌توانیم به سه جهان بینی و ارتباط برسیم که عبارتند از: 1- رویکرد اکتشافی، 2- هستی‌شناسی اجتهادی 3- رویکرد تاسیسی.

عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی خاطر نشان کرد: تقریب مذاهب نگاهش ایدئولوژیک است و توجهی به مکان

ندارد در مقابل جغرافیای سیاسی که با فاکتور مکان بندی عرضه می‌شود. بنابراین می‌توان از این دو موضوع یعنی ایجاد همگرایی میان مذاهب اسلامی و واقعیت‌های عینی جغرافیایی مسیر تقریب را هموار کرد.

متقی با بیان اینکه رویکرد اجتهادی می‌تواند پیوند میان جغرافیای سیاسی و تقریب مذاهب اسلامی برقرار کند، تصریح کرد: در سال 1394 روابط میان ایران و عربستان خدشه دار شد اما این مسئله ربطی به مذهب نداشت بنابراین زمانیکه یک فاکتور جغرافیایی به نام ژئو اکونومیک حضور پیدا کند باعث می‌شود اختلافات برطرف شود.

عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی اذعان کرد: در هستی‌شناسی رویکرد اجتهادی می‌توان پیوند میان جغرافیای سیاسی و تقریب مذاهب اسلامی را با دو عامل ایجاد کرد: 1- شناسایی پراکندگی ادیان و

مذاهب در اقصی نقاط جهان 2- اتخاذ راهکارهای متعدد برای پیوند میان آنها.

وی در همین خصوص ادامه داد: اگر بخواهیم از منظر دیپلماسی فرهنگی و هنری به پیوند میان جغرافیای سیاسی و تقریب مذاهب اسلامی نگاه کنیم، مسئله حج وجه بارز و عینی این دیپلماسی فرهنگی است و یکی از کلیدواژه های جغرافیای سیاسی و وحدت است، دومین کلید واژه به مسئله ملت و امت اسلامی بر می‌گردد.

متقی اضافه کرد: هدف اصلی و غایت نهایی تقریب مذاهب اسلامی تشکیل امت واحده اسلامی است. بنا بر این یکی دیگر از عواملی که می‌تواند از مسئله تقریب و بعد ایدئولوژیک آن خارج شود، امت و ملت است. همچنین قلمرو سازی یکی دیگر از کلید واژه های جغرافیای سیاسی و تقریب مذاهب اسلامی است.

وی تصریح کرد: اگر ما بحث تقریب مذاهب را فراتر ببریم و وارد بحث ژئو اکونومیک شویم و با استفاده از انرژی‌هایی که در جهان اسلام وجود دارد، می‌توانیم مسئله تقریب مذاهب و جغرافیای سیاسی را به یکدیگر پیوند بزنیم.

در ادامه، احسان لشکری تفرشی عضو هیئت علمی دانشگاه یزد ضمن تشریح مفهوم جغرافیای سیاسی و ارتباط آن با تقریب مذاهب گفت: یکی از موضوعاتی که توانسته، جوامع را در برابر هم قرار دهد، ایدئولوژیهای فرهنگی است.

وی اظهار داشت: مذهب به گونه خاصی به یک امر سیاسی تبدیل شد و بعد از انقلاب این موضوع بیشتر مورد

توجه قرار گرفته است، چون گفتمان انقلاب، تبدیل یک اندیشه به یک امر سیاسی و اجتماعی بوده است.

لشکری تفرشی افزود: بعد از انقلاب، بحث تقریب به مسئله مهمتری تبدیل شد. عنصر مذهب به یک امر سیاسی تبدیل شد و مؤلفه جدیدی به موضوع قلمروسازی تبدیل شد.

وی خاطر نشان کرد: جغرافیای سیاسی، به واکاوی برای گسترش غیریت سازی کمک و گفتمان وحدت را محقق می کند و در قلمرو بین کشورها و خارج کشور بسیار مهم است.

عضو هیات علمی دانشگاه یزد در ادامه، ضمن تشریح بعد ملی و فراملی جغرافیای سیاسی گفت: جغرافیای سیاسی در برخی مناطق بار سیاسی به خود می گیرد و عامل بی عدالتی فضایی می شود، حال آنکه رواداری و همزیستی مسالمت آمیز همیشه در تاریخ ایران مورد توجه بوده است.

وی گفت: عنصر مذهب به عاملی برای قلمروسازی و غیریت سازی تبدیل شده است که باید مورد بررسی و توجه قرار گیرد.

لشکری تفرشی تاکید کرد که تشکیل سازه های اقتصادی بین کشورهای اسلامی خیلی کمک می کند تا بار غیریت سازی کمتر شود و به وحدت بین آنها کمک کند.

وی در پایان پیشنهاد کرد، بعد ملی و فراملی جغرافیای سیاسی در کنفرانس وحدت، مطرح و مبدایی برای حرکت تقریبی شود.

در ادامه سیدعباس احمدی، عضو هیئت علمی دانشگاه تهران اظهار داشت: فلسفه اساسی و اولیه جغرافیا، شناخت محیط اطراف بوده است، اگر بتوانیم از این زاویه به آن نگاه کنیم می توانیم آن را به تقریب مذاهب پیوند دهیم که ما در دنیای اسلام تا چه میزان یکدیگر را می شناسیم و از احوالات و اوضاع یکدیگر آگاه هستیم. در واقع بسیاری از سوء تفاهمات میان مسلمانان، ناشی از همین عدم شناخت کافی، ناآگاهی و نداشتن اطلاعات است.

است. تصور کنید اگر بخشی از کشورهای جهان اسلام در گوشه گوشه جهان قرار داشت، چه اتفاقی می افتاد؛ این موضوع که قلمرو های جهان اسلام به یکدیگر پیوسته و نزدیک یکدیگر هستند مزیت مثبت است و ما باید از این نزدیکی نهایت استفاده را ببریم.

احمدی تصریح کرد: امروز مسلمانان باید براساس اشتراکاتی که دارند مثل مرزهای مشترک، چالشهای مشترک و... باید به سمت وحدت حرکت کنند. طول قلمرو جهان اسلام از [] اندونزی تا مراکش ۱۱ هزار کیلومتر است که این منطقه وسیع به طور طبیعی نیازهای متنوع، مزیت و قابلیت هایی برای پاسخ به سایر نیازهای مسلمانان را دارد. بنابراین اگر این اصل مهم جغرافیایی یعنی تنوع در کنار همگرایی قرار گیرد، می تواند حلقه اتصال مهمی میان جغرافیای سیاسی و تقریب برقرار کند.

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران خاطر نشان کرد: اگر ما مسلمانان در روزگار فعلی که نیاز به وحدت و تقریب بیش از گذشته احساس می شود به این سمت تشکیل امت واحده و انسجام حرکت نکنیم، در حق یکدیگر جفا کرده ایم.

احمدی اذعان کرد: در جمهوری اسلامی ایران و در شهرهای کشورمان نماد های فراوانی از وحدت و تقریب مذاهب اسلامی را مشاهده می کنیم که عاملی برای الگو برداری سایر کشورهای جهان اسلام است.

وی با بیان اینکه با کمرنگ کردن مرزهای داخل جهان اسلام، ما بیشتر به وحدت و همدلی می رسیم، گفت: باید بدانیم که در مقابل پر رنگ کردن مرزها با سایر کشورهای جهان برای ما مسلمانان آورده ای ندارد. همانند عادی سازی روابط برخی از کشورهای اسلامی با رژیم صهیونیستی این رابطه باعث ضربه زدن به پیکره امت اسلامی می شود.

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران تصریح کرد: در ژئوپلوتیک عامل اراده و عزم انسان ها باید کنار اهمیت جغرافیایی بیاید، ما اگر در قلمروهای جهان اسلام صرفا به یک عامل توجه کنیم به نتیجه نمی رسیم بنابراین اگر به عامل اراده و عزم انسان توجه کنیم احتمال اینکه به نتیجه نهایی برسیم بیشتر خواهد شد. باید بگویم که در این زمینه ممکن است ضعف هایی وجود داشته باشد که باید آن را برطرف کنیم و بتوانیم قابلیت ها و واقعیت جغرافیای سیاسی جهان اسلام را به یکدیگر پیوند دهیم.

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران خاطر نشان کرد: رقیبان و دشمنان مسلمانان در خارج از جهان اسلام بیکار ننشسته اند و تلاش می کنند تا تفرقه ایجاد کنند بنابراین وظیفه ما مسلمانان این است که با این تهدیدات مقابله کنیم.

وی گفت: انقلاب اسلامی و فرآیندی که پس از آن به وقوع پیوست منجر شد که جمهوری اسلامی ایران بیش از

سایر کشورهای مسلمان در زمینه وحدت و تقریب مذاهب اسلامی فعالیت کند و در اثر همین انقلاب استراتژی وحدت به شکل جدی تری پیگیری شده است.

جهان در مکان‌های متکثری زندگی می‌کنند اما همه ما میدانیم که ما یک امت واحد هستیم و باید به آن پایبند باشیم و برای رسیدن به آن از هیچ تلاشی دریغ نکنیم.

وی افزود: ما در کشور خودمان شهرها و مناطقی داریم که می‌توانیم به عنوان الگو از آنها استفاده کنیم. در واقع یکی از سیاست‌های جمهوری اسلامی تعامل و همگرایی است که نقشه راهی هم برای آن دارد.

برای مشاهده فیلم کامل نشست به لینک زیر مراجعه کنید:

<https://www.taqrib.ir/fa/video/نشست-مذاهب-تقریب-و-سیاسد-جغرافیا-عنوان-یا-هفدهم-نشست>